

Farledsprojekt Umeå

–Sjöfartsverkets delar

Förslag till kontrollprogram

@Sjöfartsverket

Foto: Sjöfartsverket där inget annat anges

Dokumentdatum: 2025-12-11

Version: 1

Innehåll

1	Administrativa uppgifter	3
2	Inledning och avgränsning	3
3	Organisation	4
4	Gällande tillstånd	4
5	Rapportering	5
6	Kontroller	5
6.1	Förberedande arbeten	6
6.1.1	Dumpningsplan	6
6.1.2	Buller/vibrationer	6
6.2	Miljökontroller under genomförandefasen	6
6.2.1	Arbetstider	6
6.2.2	Luftburet buller	6
6.2.3	Undervattensbuller	6
6.2.4	Säkerhet	7
6.2.5	Avfall	7
6.3	Efterkontroller	7
6.3.1	Inmätning dumpningsområdet efter genomförd dumpning	7
7	Genomförandeplan	8
8	Referenser	8

1 Administrativa uppgifter

Projektnamn	Projekt Umeå farled
Projekthemsida	https://www.sjofartsverket.se/sv/farledsprojekt/umea_hamn/
Verksamhetsutövare	Sjöfartsverket
Organisationsnummer	202100-0654
Adress	601 78 Norrköping
Telefon	0771-63 00 00
Sjöfartsverkets hemsida	www.sjofartsverket.se
Kontaktpersoner	Melica Cliffoord, projektledare Therese Stark, miljöspecialist Farledsprojekt Umeå: farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se
Aktuella farleder	Allmän farlederna 730, 731 och 733
Län	Västernorrlands län

2 Inledning och avgränsning

Detta förslag till kontrollprogram avser kontroll och uppföljning för vattenverksamheten (och dumpning) i för Sjöfartsverkets delar i Farledsprojekt Umeå. Projektet innefattar fördjupning och breddning av farlederna samt uppdatering av farledsutmärkning. Detta förslag till kontrollprogram bifogas ansökan om tillstånd för vattenverksamhet.

I kontrollprogrammet redovisas på ett övergripande plan den miljökontroll och uppföljning som föreslås genomföras inför att arbetena påbörjas, under själva anläggningstiden samt efter slutfört arbete. Syftet med miljökontroll och uppföljning är att följa och redovisa hur villkor förenade med tillstånd för verksamheten uppfylls, att kontrollera skyddsåtgärder så att de har avsedd verkan samt upptäcka oförutsedda händelser i tidigt skede så att eventuell risk för skada elimineras. De biologiska kontrollerna efter slutfört arbete syftar till att följa upp den förväntade återhämtningen. Miljökontrollen är en del i Sjöfartsverkets egenkontroll som verksamhetsutövare och en viktig del i kommunikationen med tillsynsmyndigheten. Förslaget till kontrollprogram kommer att utvecklas och kan komma att justeras beroende på synpunkter och åtaganden inom ramen för tillståndsprövsprocessen. Sjöfartsverket ska senast tre månader innan de tillståndsgivna arbetena påbörjas ge in ett slutligt förslag till kontrollprogram till tillsynsmyndigheten.

3 Organisation

Sjöfartsverket har, i egenskap av verksamhetsutövare ett övergripande ansvar för styrning och uppföljning av projektets miljökrav. Vid upphandling ställs krav på att projektörer och entreprenörer har de resurser och den kompetens som krävs för att uppfylla kraven på kontroll. En projektorganisation avseende kontroll av verksamheten kommer att upprättas inför att arbetena påbörjas. Entreprenören ska upprätta specifika kvalitets- och miljöplaner som ska godkännas av Sjöfartsverket innan arbeten påbörjas. Projektledningen har ett övergripande ansvar för styrning och uppföljning av projektets miljökrav och en utpekad ansvarig hos projektledningen ansvarar för den löpande miljökontrollen och uppföljningen av miljöarbetet.

4 Gällande tillstånd

[Här kommer meddelat tillstånd, inklusive dispenser och slutliga villkor att presenteras efter att dom erhållits. Här presenteras nu de utkast till villkor som tagits fram i samband med inlämnandet av ansökan.]

Allmänt villkor

1. Verksamheten ska utföras och bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden uppgett eller åtagit sig i ansökningshandlingarna och målet i övrigt.

Muddring och dumpning

2. Arbeten med muddring och dumpning ska utföras på ett sådant sätt att grumling begränsas i möjligaste mån och arbeten ska samordnas med Umeå Hamn inom ramen för projektet.
3. Muddermassorna ska dumpas med bottentömmande fartyg och placeras inom dumpningsområdet. Dumpningen får inte medföra att djupnivån i dumpningsområdet höjs över 26 meter under 0-nivån i RH2000.
4. För att minimera påverkan på fågel under häckningstid vid fågelskären Obbola Lillbådan får inga arbeten inom muddringsområde ID 11 och 12 utföras under perioden 1/5-31/7

Borrning och sprängning

5. Borrning och sprängning ska inledas med åtgärder i syfte att skrämma bort eventuella marina däggdjur och fisk som förekommer i området.
6. Sprängning får endast ske mellan 07.00-22.00.

Buller

7. Buller från tillståndsgivna arbeten ska begränsas så att det inte överskrider vad som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2004:15) om buller från byggplatser.

Säkerhet

8. Sjöfartsverket ska ombesörja nödvändig utmärkning för och kommunikation med sjötrafiken under arbetenas genomförande.

Tillsyn och kontrollprogram

9. Sjöfartsverket ska senast tre månader innan de tillståndsgivna åtgärderna påbörjas ge in förslag till slutligt kontrollprogram, inklusive kontroller, mätfrekvens och rapporteringsrutiner, till tillsynsmyndigheten.

5 Rapportering

Rapportering till tillsynsmyndigheten sker vid möten rörande tillsyns- och kontrollfrågor. Inför mötet sammanställs underlag med information om pågående arbete och resultat av genomförda miljökontroller. Mötena protokollförs och aktuellt underlag bifogas. Mötesfrekvensen styrs av omfattningen av pågående arbeten och beslutas i samråd med tillsynsmyndigheten vartefter projektet fortskrider.

Vid driftsstörningar, olyckor, överskridande av villkor eller oförutsedd miljöpåverkan som kan leda till olägenhet för människors hälsa eller miljön ska tillsynsmyndigheten underrättas.

Efter projektet har genomförts sammanställer Sjöfartsverket en slutrapport som delges tillsynsmyndigheten.

6 Kontroller

För att säkerställa att arbeten utförs i enlighet med tillstånd och dispens så kommer miljökontroll och dokumentation utföras enligt nedan.

Kontrollerna är indelade i tre faser:

- *Förberedande arbeten* – Förberedande arbeten och kontroller som utförs innan aktuellt arbetsmoment i genomförandefasen startar. Det gäller t.ex. framtagande av olika dokument för att säkerställa egenkontrollen i genomförandefasen och/eller kontroller för att närmare kartlägga befintliga förhållanden för att kunna tolka eventuell miljöpåverkan orsakad av arbeten under genomförandefasen.
- *Miljökontroller under genomförandefasen* – Kontroller som utförs under genomförandefasen i entreprenaden för att kontrollera den miljöpåverkan som sker med anledning av åtgärden och för att säkerställa att tillstånd och dispens med respektive villkor uppfylls.
- *Efterkontroller* – Kontroller och uppföljande arbeten som utförs efter ett moment i genomförandefasen i syfte att följa upp eventuella miljökonsekvenser orsakade av åtgärden samt för att kontrollera utförandet.

Samtliga kontroller utförs av personer med relevant och tillräcklig kompetens.

6.1 Förberedande arbeten

6.1.1 Dumpningsplan

Innan arbetena påbörjas ska entreprenören ta fram en dumpningsplan som ska godkännas av Sjöfartsverket. Dumpningsplanen ska minst innehålla beskrivning av:

- hur det inför varje dumpning säkerställs att dumpade massorna, kommer att hamna inom dumpningsområdet.
- hur dumpningen planeras så att massorna blir jämnt fördelade över dumpningsplatserna och så att fyllnad inte sker högre än villkorade nivåer i enlighet med villkor.

6.1.2 Buller/vibrationer

Sjöfartsverket kommer att göra en riskanalys avseende vibrationer om det finns risk för skada på anläggningar.

6.2 Miljökontroller under genomförandefasen

6.2.1 Arbetstider

Verksamheten har tydliga tider när arbeten får genomföras. Genom att ha en tydlig kommunikation och tidplan när arbetena får utföras på vilka platser kommer en noggrann uppföljning av detta att kunna genomföras.

För att skydda fågel under häckningstid vid fågelskären Obbola Lillbådan, kommer muddring inom muddringsområde ID 11 och 12 inte att utföras under perioden 1/5 - 31/7.

Särskilt bullrande arbeten i form av sprängning får endast ske dagtid 07.00-22.00.

6.2.2 Luftburet buller

Det finns boende i områdena som kan störas av bullrande verksamhet under den tid som planerade arbeten, t.ex. muddringsarbeten utförs. De bullrande arbetena utförs en begränsad period vid varje arbetsområde. En tydlig kommunikationsplan kommer att informera om när arbetena på respektive plats förekommer. Om klagomål avseende buller framförs riktade mot verksamheten kommer utredning utföras. Vid behov kan åtgärder som isolering, alternativt boende eller liknande användas.

6.2.3 Undervattensbuller

Inför borring kommer s.k. ramp-up att tillämpas för att förhindra att fisk och marina däggdjur utsätts för plötsliga skadliga ljudnivåer. Varje hål laddas direkt efter det borrats, och sprängning sker tidsmässigt i anslutning till att borring och laddning av samtliga hål som ingår i salvan avslutats. En skrämselsignal kommer också att avfyras innan sprängning sker, i syfte att ytterligare skrämja bort djur, från aktuellt område. Att detta sker följs upp genom kontroll av dagbok från entreprenören under projektets genomförande.

6.2.4 Säkerhet

Sjöfartsverket kommer ombesörja nödvändig utmärkning för sjötrafiken under arbetenas genomförande. Att detta sker följs upp inför berörda arbetsmoment vid löpande dialog under projektets genomförande.

Dessutom kommer arbetena att rapporteras till *Underrättelse för sjöfarare (Ufs)* i god tid så att sjötrafik i området blir varse om arbetena och olycksrisker mm kan därmed minimeras.

6.2.5 Avfall

Avfall och restprodukter, såväl fast som flytande, ska källsorteras och förvaras så att risk för förorening eller andra olägenheter minimeras samt transporteras till land för omhändertagande.

6.3 Efterkontroller

6.3.1 Inmätning dumpningsområdet efter genomförd dumpning

Dumpningsområdet har sjömätts. Inför framtagande av ansökan gjordes en mätning av bottendjup i området som fungerar som referens för bottendjupet på platsen innan dumpning. Innan arbetena påbörjas kommer vid behov kontroll av djup att genomföras.

När dumpningen av muddermassor avslutats kommer en ny sjömätning av platsen att genomföras. Detta sker tillräckligt lång tid efter att sista dumpningen av muddermassor genomförts, så att materialet hinner konsolideras.

7 Genomförandeplan

Entreprenören kommer att upprätta en genomförandeplan med hänsyn till åtaganden och villkor i lagakraftvunnen dom. I planen kommer entreprenören att i detalj beskriva genomförandet av verksamheten, tider, utrustning och hur miljökraven kommer att implementeras i arbetsgången. Genomförandeplanen kommer att ges in till tillsynsmyndigheten

Entreprenören dokumenterar relevant information om muddringsarbetet och rapporterar löpande till projektansvarig på Sjöfartsverket. Dokumentation omkring muddringen såsom arbetsutrustning, muddermetod, positioner, tider och muddrad mängd kommer kontinuerligt att registreras ombord på pråmar och mudderverk. Likaså dokumentation omkring borrhning och sprängning så som tid, position, mängd och typ sprängmedel och volym sprängsten kommer att registreras kontinuerligt.

Vid dumpningsplatserna kommer kontinuerlig dokumentation att föras om tidpunkt och position för dumpning samt dumpade massors ursprung.

Entreprenörens skriftliga dokumentation och rapportering granskas och följs upp löpande av projektansvarig. Sjöfartsverket kommer även genomföra återkommande besök på arbetsplatsen. Information som kommer att dokumenteras är t.ex. kontrollresultat, väderleksförhållande, position och tider för muddringsarbetet/dumpning.

Efter avslutat projekt kommer farled, hamnbassäng och dumpningsplats att sjömätas.

8 Referenser